

Wyrok z dnia 12 stycznia 2010 r.

I PK 134/09

Czynność polegająca na ustaleniu uposażenia funkcjonariuszowi celnemu nie jest objęta art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 ze zm.), nie stosuje się do niej Kodeksu postępowania administracyjnego oraz nie jest dokonywana przez wydanie decyzji administracyjnej. Spór powstały co do niej jest rozstrzygany przez sąd pracy (art. 82 tej ustawy), który powinien zastosować odpowiednie przepisy prawa materialnego, mimo że są to przepisy regulujące administracyjnoprawny stosunek służbowy.

Przewodniczący SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Teresa Flemming-Kulesza, Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 stycznia 2010 r. sprawy z powództwa Henryka K. przeciwko Izbie Celnej w Ł. o odszkodowanie, na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 15 kwietnia 2009 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2008 r. [...] Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił powództwo Henryka K. przeciwko Izbie Celnej w Ł. o zapłatę kwoty 30.000 zł tytułem odszkodowania za bezpodstawne obniżenie mnożnika kwoty bazowej wynagrodzenia i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód z dniem 1 sierpnia 2002 r. został powołany na stanowisko Naczelnika Urzędu Celnego [...] w Ł. Z dniem 17 października 2005 r. powoda odwołano z tego stanowiska i wyznaczono mu - jako miejsce dalszego pełnienia służby - stanowisko eksperta celnego w Izbie Celnej w Ł. w Wydziale Organi-

zacyjno-Prawnym. W związku ze zmianą stanowiska pracy Dyrektor Izby Celnej w Ł. ustalał powodowi wysokość wynagrodzenia i od tych decyzji powód nie odwoływał się do sądu administracyjnego.

Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie powoda nie jest zasadne. Sąd zwrócił w pierwszym rzędzie uwagę na to, że podstawą zatrudnienia powoda nie są przepisy Kodeksu pracy, lecz jest to stosunek służbowy o charakterze administracyjnoprawnym, który w myśl art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641 ze zm.) powstaje w drodze mianowania, po dobrowolnym zgłoszeniu się do służby. Na podstawie art. 25 ust. 5 tej ustawy kierownik urzędu celnego określa funkcjonariuszowi stanowisko, na jakim będzie pełnił służbę, warunki pełnienia służby oraz wysokość uposażenia. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, jeśli powód uważa, że wysokość jego uposażenia jest niezgodna z prawem, to może kwestionować „decyzję administracyjną” w trybie właściwym, z zachowaniem drogi służbowej, zgodnie z procedurą administracyjną. Powołując się na pogląd wyrażony w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 stycznia 2007 r., II SA/Wa 2031/06 i w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 października 2006 r., I OSK 210/06, Sąd Rejonowy wskazał, że skoro stosunek służbowy funkcjonariusza służby celnej jest stosunkiem administracyjnoprawnym, a funkcjonariusz nie jest pracownikiem w rozumieniu Kodeksu pracy, to nie ma wobec niego zastosowania zasada subsydiarnego stosowania przepisów Kodeksu pracy (art. 5 k.p.). W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że wysokość wynagrodzenia powoda i warunki pełnienia przez niego służby określa wyłącznie kierownik urzędu celnego w drodze decyzji administracyjnej. Z tej przyczyny, sąd pracy „nie ma żadnego umocowania, aby badać merytoryczną prawidłowość decyzji administracyjnych wydanych w stosunku do powoda”. Sąd pierwszej instancji dodał, że powód - reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika - aż do zamknięcia rozprawy nie wskazał podstawy prawnej dochodzonego roszczenia. Z pisma procesowego złożonego w dniu 7 listopada 2008 r. wynika, że powód nie żąda wyrównania wynagrodzenia, ale świadomie formułuje roszczenie o „odszkodowanie cywilne”. Trudno jest - zdaniem Sądu - ustosunkować się do tak sformułowanego roszczenia, skoro w przepisach Kodeksu cywilnego występuje wiele podstaw prawnych zasądzenia odszkodowania. Niezależnie od tego, w przypadku powoda w ogóle nie można mówić o powstaniu jakiegokolwiek szkody wyrządzonej przez „pracodawcę”, gdyż - co jest okolicznością bezsporną - decyzje administracyjne wydane w przedmiocie wyso-

kości uposażenia powoda nie były przez niego skarżone w trybie administracyjnym, a więc są ostateczne i wiążą strony. Subiektywne przekonanie powoda, że strona pozwana powinna mu wypłacać wynagrodzenie w wyższej wysokości nie może być podstawą uznania, iż poniósł szkodę.

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2009 r. [...] Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił apelację powoda od wyroku Sądu pierwszej instancji. Sąd Okręgowy w pełni podzielił ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd pierwszej instancji i ich prawną ocenę. W szczególności Sąd odwoławczy wywiódł, że powód nie wskazał podstawy prawnej odpowiedzialności odszkodowawczej strony pozwanej, skoro powołał się jedynie na art. 361 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. Zatem już z tej przyczyny należało oddalić powództwo. Sąd Okręgowy dodał, że sprawa o odszkodowanie ze stosunku służbowego pomiędzy stronami tego stosunku nie jest sprawą rozpoznawaną na drodze administracyjnej, lecz sprawą podlegającą rozpoznaniu przez sąd pracy, co wynika z art. 82 ustawy o Służbie Celnej. Skoro sprawa o odszkodowanie z tytułu zaniżonego uposażenia nie jest wymieniona w art. 81 ust. 1 tej ustawy (a tylko te kategorie spraw podlegają kognicji sądów administracyjnych), to sądem właściwym do jej rozpoznania jest sąd pracy. Według Sądu odwoławczego, art. 25 ust. 5 ustawy o Służbie Celnej nie daje kierownikowi urzędu celnego wprost uprawnienia do określenia wysokości uposażenia funkcjonariusza odwołanego z dotychczas zajmowanego stanowiska. Przepis ten jedynie uprawnia kierownika do wyznaczenia nowego stanowiska, na którym funkcjonariusz będzie pełnić służbę po odwołaniu. Z tego względu podniesiony w apelacji zarzut naruszenia tego przepisu przez Sąd pierwszej instancji był wprawdzie zasadny, jednak to naruszenie - jako prawnie obojętne - pozostaje bez wpływu na ocenę wyroku Sądu Rejonowego, gdyż wedle załącznika nr II do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2000 r. w sprawie stawek uposażenia zasadniczego w Służbie Celnej, wysokości oraz szczegółowych zasad przyznawania i wypłacania dodatków do uposażenia zasadniczego (Dz.U. Nr 36, poz. 48 ze zm.) dla stanowiska eksperta celnego „przewidziany był i jest” mnożnik kwoty bazowej w przedziale od 0,486. W żadnym z miesięcy objętych żądaniem pozwu uposażenie powoda nie było obliczone i wypłacone z naruszeniem tego mnożnika kwoty bazowej.

Od wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł skargę kasacyjną, zaskarżając go w całości. W skardze zarzucono naruszenie art. 2, art. 378 § 1 i art. 464 § 1 k.p.c., w wyniku którego „doszło do merytorycznego rozpoznania sprawy w sytuacji niedo-

puszczalności drogi sądowej w niniejszej sprawie, co zaskutkowało powagą rzeczy osądzonej w zakresie wysokości uposażenia powoda poczynając od dnia 18 października 2005 roku”.

W uzasadnieniu skargi powód wywiódł w szczególności, że z art. 464 k.p.c. oraz z orzecznictwa sądowego wynika, iż w sprawach, w których stroną powodową jest pracownik lub ubezpieczony „następuje ochrona roszczeń pracownika lub ubezpieczonego”. Skoro art. 464 k.p.c. stanowi „normę szczególną” w stosunku do art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., to obowiązkiem Sądu było przekazanie sprawy właściwemu organowi. Według skarżącego, naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. nastąpiło przez „brak ustosunkowania się w ogóle do kwestii dopuszczalności drogi sądowej”. Powód nie zarzucał nieważności postępowania, ale nie może to pociągać dla niego ujemnych konsekwencji, gdyż dopuszczalność drogi sądowej sąd bada z urzędu, a niedopuszczalność drogi sądowej powoduje nieważność postępowania z mocy prawa (art. 379 pkt 1 k.p.c.). W ocenie powoda, zaskarżony wyrok jest niezrozumiały i wewnętrznie sprzeczny, gdyż Sąd Okręgowy z jednej strony stwierdza, że stosunek służbowy powoda ma charakter administracyjnoprawny, regulowany decyzją administracyjną i dopuszczalna jest w tym zakresie tylko droga służbowa zgodnie z procedurą administracyjną, z drugiej zaś strony przyjmuje, że odpowiedzialność za szkodę, jaką poniósł powód będący funkcjonariuszem celnym w związku z obniżeniem mnożnika kwoty bazowej wynagrodzenia zasadniczego, może być przedmiotem rozpoznania przez sąd pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew wywodom skarżącego, Sąd Okręgowy „ustosunkował” się do zagadnienia dopuszczalności drogi sądowej (nie naruszył art. 378 § 1 k.p.c.). Przede wszystkim Sąd drugiej instancji - powołując się na art. 81 ust. 1 i art. 82 ustawy o Służbie Celnej - wyraźnie stwierdził, że sprawa dotycząca „odszkodowania z tytułu zaniżonego uposażenia” funkcjonariusza celnego - jako niewymieniona w art. 81 ust. 1 tej ustawy - podlega kognicji sądu pracy i do jej rozpoznania nie jest właściwa „droga administracyjna”. To stanowisko jest w pełni uzasadnione (dla takiego roszczenia droga sądowa była zresztą dopuszczalna w sposób oczywisty - por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2007 r., I PZP 2/07, OSNP 2008 nr 15-16,

poz. 224 i orzecznictwo wskazane w jego uzasadnieniu), a więc nie został naruszony art. 464 § 1 k.p.c.

W sprawie ma zastosowanie ustawa z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (uchylona z dniem 31 października 2009 r. na mocy art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, Dz.U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.). Stosunek służbowy funkcjonariusza służby celnej ma charakter administracyjnoprawny, ale rozpatrywanie sporów o roszczenia funkcjonariuszy celnych ze stosunku służbowego zostało uregulowane w sposób szczególny w rozdziale 13 ustawy z 1999 r., a w szczególności w jej art. 81 i 82 (analogicznie w art. 188 i 189 ustawy z 2009 r.). Według art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej z 1999 r. (w dalszym ciągu ta ustawa będzie powoływana), w wypadku wydania decyzji o zwolnieniu ze służby funkcjonariusza celnego, przeniesieniu albo zleceniu mu wykonywania innych obowiązków służbowych, przeniesieniu na niższe stanowisko bądź zawieszeniu w pełnieniu obowiązków służbowych, funkcjonariusz celny może, w terminie 14 dni, złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Do tego postępowania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 81 ust. 2), a od decyzji rozstrzygającej wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na zasadach określonych w odrębnych przepisach (art. 81 ust. 3). Zgodnie z art. 82 ustawy o Służbie Celnej, spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy celnych w sprawach niewymienionych w art. 81 ust. 1 rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy. Z przepisów tych wynika, że zasadą rozpatrywania sporów ze stosunku służbowego funkcjonariuszy celnych (mimo że jest to stosunek administracyjnoprawny) jest skierowanie ich na drogę postępowania przed sądem pracy, czyli drogę sądową przed sądem powszechnym (art. 1 k.p.c.). Jedynie w sprawach wymienionych (katalog zamknięty) w art. 81 ust. 1 ustawy (zwolnienie ze służby, przeniesienie albo zlecenie wykonywania innych obowiązków służbowych, przeniesienie na niższe stanowisko bądź zawieszenie w pełnieniu obowiązków służbowych) przewidziana jest droga postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego, a także tylko do tych czynności stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i są one dokonywane w formie decyzji administracyjnych (*verba legis* „w wypadku wydania decyzji o”). Inaczej mówiąc, spory w sprawach niewymienionych w art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej (wszystkie inne) nie tylko, że rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy, ale także czynności ich dotyczące nie są podejmowane przez wydanie decyzji.

Oczywiście zawsze może powstać problem kwalifikacji określonej czynności w ramach stosunku służbowego funkcjonariusza celnego w aspekcie „wymienienia” jej w art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej, przekładający się na zagadnienie rozgraniczenia drogi rozpatrzenia sporu (przed sądem powszechnym od administracyjnej i sądownoadministracyjnej). W orzecznictwie Sądu Najwyższego jest on rozstrzygany zgodnie z zasadą, że decyduje istota podjętej czynności. W wyroku z dnia 7 lutego 2006 r., I PK 156/05 (OSNP 2007 nr 1-2, poz. 12) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że sprawa dotycząca przeniesienia służbowego lub zwolnienia ze służby funkcjonariusza celnego nie jest sprawą cywilną, w której przysługuje droga sądowa przed sądem powszechnym (art. 2 k.p.c.). Sąd Najwyższy wywiódł w szczególności, że skoro ustawa o Służbie Celnej sprawę przeniesienia lub zwolnienia funkcjonariusza celnego ze służby kwalifikuje wyraźnie jako sprawę administracyjną, w toku której przysługuje jedynie skarga do sądu administracyjnego, to taka sprawa administracyjna nie może w zakresie tego samego przedmiotu być rozpoznawana jako cywilna. Przepis art. 81 ustawy o Służbie Celnej, wyklucza więc możliwość zastosowania art. 82 tej ustawy i wyłącza dopuszczalność drogi sądowej przed sądem powszechnym (art. 2 k.p.c.). W podobny sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 stycznia 2007 r., II PZP 7/06 (OSNP 2008 nr 1-2, poz. 16), w tezie którego sformułował pogląd, że sprawa dotycząca „wygaśnięcia” stosunku służbowego funkcjonariusza celnego w służbie przygotowawczej nie jest sprawą cywilną, w której przysługuje droga sądowa przed sądem powszechnym. Nadto, jak trafnie przyjął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 5 czerwca 2008 r., II PZP 9/08 (OSNP 2008 nr 21-22, poz. 343), przepis art. 82 ustawy o Służbie Celnej jest przepisem ustawy szczególnej w rozumieniu art. 1 k.p.c., który pozwala sądowi powszechnemu na orzekanie w innych sprawach niż sprawy ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Stan prawny - w odniesieniu do stanu faktycznego sprawy - przedstawia się w ten sposób, że w sprawach związanych z pełnieniem służby oraz zatrudnieniem w jednostkach organizacyjnych służby celnej, właściwym do podejmowania rozstrzygnięć jest kierownik urzędu, chyba że ustawa stanowi inaczej. Urzędem w rozumieniu przepisów ustawy jest izba celna wraz z podległymi jednostkami organizacyjnymi, zaś kierownikiem urzędu - dyrektor izby celnej (art. 1 ust. 7, 8 i 9 ustawy o Służbie Celnej). Naczelnika urzędu celnego powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek dyrektora izby celnej (art. 17 ust. 11 ustawy o Służ-

bie Celnej), z tym, że powołanie na stanowisko naczelnika urzędu celnego funkcjonariusza celnego następuje w ramach stosunku służbowego (art. 10 ust. 6 ustawy o Służbie Celnej). W sytuacji, gdy naczelnik urzędu celnego został powołany spośród funkcjonariuszy celnych, to jego odwołanie z tego stanowiska nie powoduje zwolnienia ze służby pełnionej w Służbie Celnej, lecz kierownik urzędu, w którym poprzednio pełnił służbę ma obowiązek wyznaczyć temu funkcjonariuszowi nowe stanowisko, na którym odwołany naczelnik będzie pełnił służbę (art. 25 ust. 5 ustawy o Służbie Celnej). Na tej właśnie podstawie powodowi (odwołanemu ze stanowiska naczelnika Urzędu Celnego II w Ł.) dyrektor Urzędu Celnego w Ł. wyznaczył nowe stanowisko eksperta celnego w Izbie Celnej w Ł. Skutkiem tej czynności prawnej - modyfikującej treść stosunku służbowego powoda - było przeniesienie go na niższe stanowisko. Co do tego przeniesienia powód nie złożył w trybie art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a w konsekwencji skargi do sądu administracyjnego. Inną kwestią jest, czy przysługiwała mu taka droga. W tym zakresie w orzecznictwie sądów administracyjnych można dostrzec rozbieżność. Według wyroku WSA w Krakowie z dnia 11 marca 2008 r., III SA/Kr 8/08 (LEX nr 483587), wykładnia funkcjonalna ogólnego i niezdefiniowanego wyrażnie przez ustawodawcę sformułowania „przeniesienie na niższe stanowisko” zawartego w art. 81 ust. 1 ustawy z 1999 r. o Służbie Celnej nakazuje objęcie nim także tych przypadków przeniesienia na niższe stanowisko służbowe, które jest wynikiem odwołania ze stanowiska dotychczasowego. Podobnie wyrok WSA w Warszawie z dnia 10 grudnia 2007 r., II SA/Wa 1486/07 (LEX nr 501199), zgodnie z którym w świetle art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej ustalenie nowego miejsca pełnienia służby jest w istocie przeniesieniem i zleceniem funkcjonariuszowi wykonywania innych obowiązków służbowych. Sąd ten przy tym dodatkowo uznał, że działanie organu, polegające na wydaniu w stosunku do funkcjonariusza celnego kilku częściowych decyzji, na podstawie których ustalono nowe miejsce pełnienia służby w oddziale celnym, zmieniono zakres jego uprawnień i zmniejszono uposażenie może zmierzać w istocie do obejścia przepisu art. 81 ustawy o Służbie Celnej. Ten wyrok został jednak uchylony przez Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 26 lutego 2009 r., I OSK 502/08 (LEX nr 520743) przyjął, że odwołanie funkcjonariusza celnego ze stanowiska kierowniczego nie stanowi decyzji administracyjnej, o jakiej mowa w art. 81 ustawy z 1999 r. o Służbie Celnej, a w uzasadnieniu wywiódł, że odwołanie ze stanowiska kierowniczego osoby powołanej spośród funkcjonariuszy celnych nie powoduje zwolnie-

nia ze służby, a wyznaczenie stanowiska, na którym funkcjonariusz będzie pełnił służbę po odwołaniu należy do kompetencji kierownika urzędu, w którym poprzednio pełnił służbę (art. 25 ust. 5 ustawy o Służbie Celnej), przy czym wyznaczenie stanowiska, o którym mowa w art. 25 ust. 5 ustawy nie stanowi też przeniesienia, dla którego zastrzeżona jest forma decyzji administracyjnej (art. 21, 22 i 22a ustawy o Służbie Celnej).

W niniejszej sprawie nie ma konieczności rozstrzygnięcia, na jakiej drodze powinien być rozpoznany spór na tle odwołania ze stanowiska kierowniczego osoby powołanej spośród funkcjonariuszy celnych i wyznaczenia stanowiska, na którym funkcjonariusz będzie pełnił służbę po odwołaniu. W postępowaniu przed sądem pracy powód tych czynności nie kwestionował, a podnosił jedynie, że ustalono mu na nowym stanowisku nieprawidłowe wynagrodzenie. W tym zakresie należy jednoznacznie stwierdzić, że czynność polegająca na ustaleniu uposażenia funkcjonariuszowi celnemu nie jest objęta art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej, nie stosuje się więc do niej Kodeksu postępowania administracyjnego, nie jest dokonywana przez wydanie decyzji a spór powstały co do niej jest rozstrzygany przez sąd pracy. Nie jest to „decyzja częściowa” połączona z wyznaczeniem nowego stanowiska (choć dokonywana w związku z nim), a ustalenie uposażenia bez wydania decyzji nie jest obejściem art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej, lecz ścisłym stosowaniem tego przepisu, stanowiącego wyjątek od zasady wynikającej z art. 82 tej ustawy.

W rozpoznawanej sprawie spór nie dotyczył więc żadnego z przedmiotów objętych art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej. Droga postępowania przed sądem powszechnym-sądem pracy była tym samym właściwa, co prawidłowo przyjęły Sądy obu instancji, ale uznały, że są związane „decyzją” o ustaleniu powodowi wynagrodzenia, od której nie odwołał się on na drodze administracyjnej (sądowoadministracyjnej). Tego dotyczy zarzut naruszenia art. 2 k.p.c., gdyż z tego przepisu (z niedopuszczalności drogi sądowej) należy wyprowadzić związek sądu powszechnego ostateczną decyzją administracyjną. Dochodzone przez powoda roszczenie zostało określone jako „odszkodowanie”, przy czym powód upatrywał szkody w wypłacaniu mu zaniżonego uposażenia wskutek przyjęcia nieprawidłowego mnożnika kwoty bazowej. W procesie cywilnym rzeczą powoda jest przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.), a rzeczą sądu ocena mających zastosowanie przepisów prawa materialnego (*iura novit curia*). Trudno ocenić dlaczego powód koniecznie chciał, aby jego roszczenie kwalifikować jako odszkodo-

wawcze, a nie jako roszczenie o zapłatę (zaniżonego) wynagrodzenia. W każdym razie ani sprawa o „odszkodowanie” z tytułu zaniżonego wynagrodzenia, ani sprawa o zapłatę zaniżonego wynagrodzenia nie jest objęta zakresem art. 81 ust. 1 ustawy o Służbie Celnej. Czynność polegająca na ustaleniu funkcjonariuszowi celnemu uposażenia nie jest więc decyzją administracyjną, która mogłaby wiązać sąd powszechny, a Sądy orzekające powinny zakwalifikować roszczenie powoda jako sprawę o zapłatę (wyrównanie) uposażenia. Powodowało to konieczność oceny prawidłowości ustalenia wysokości uposażenia należnego powodowi na nowym stanowisku służbowym, gdyż w tym zakresie nie występowało związanie decyzją. Skoro takie roszczenie należało do drogi sądowej przed sądem pracy i nie występowało co do niego związanie decyzją administracyjną, to sąd pracy powinien zastosować odpowiednie przepisy prawa materialnego, mimo że są to przepisy regulujące administracyjnoprawny stosunek służbowy. W tym zakresie Sąd drugiej instancji (akceptując pogląd prawny Sądu Rejonowego) naruszył art. 2 k.p.c.

Skarga kasacyjna nie mogła jednak zostać uwzględniona dlatego, że oparto ją wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego. Zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., strona może oprzeć skargę kasacyjną na tej podstawie, ale musi wykazać, że uchybienie przepisom procedury cywilnej miało istotny wpływ na wynik sprawy. Cel ten można zaś osiągnąć tylko wówczas, gdy skarżący powołał się w skardze także na zarzut błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego. Dla wykazania zasadności skargi kasacyjnej powód musiałby wskazać chociaż jeden przepis, który mógłby stanowić materialnoprawną podstawę jego żądania. Wtedy można by uznać, że ocena Sądu drugiej instancji o braku takiej podstawy jest błędna. O ile bowiem w postępowaniu w pierwszej i drugiej instancji powód nie musi powoływać podstawy prawnej roszczenia, o tyle w skardze kasacyjnej musi wskazać konkretny przepis prawa materialnego, który został naruszony. Tymczasem powód w skardze nie powołuje takiego przepisu, zaś Sąd Najwyższy nie może - w zastępstwie strony - poszukiwać i wskazywać przepisów, które zostały naruszone lub których naruszenie mogło stanowić podstawę skargi (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 1997 r., I PKN 375/97, OSNAPiUS 1998 nr 18, poz. 537 oraz z dnia 29 września 1998 r., I PKN 344/98, OSNAPiUS 1999 nr 20, poz. 344). Powód nie wykazał więc, że naruszenie przepisów procesowych miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Nadto Sąd Okręgowy (choć w sposób skrótowy) oparł swoje rozstrzygnięcie nie tylko na błędnym poglądzie o związaniu decyzją administracyjną dotyczącą ustalenia uposażenia powoda, ale także dokonał merytorycznej oceny zasadności żądania w świetle przepisów prawa materialnego. Sąd Okręgowy wywiódł bowiem, że zgodnie z załącznikiem nr II do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2000 r. dla stanowiska eksperta celnego „przewidziany był i jest” mnożnik kwoty bazowej w przedziale od 0,486, a w okresie objętym żądaniem pozwu uposażenie powoda było obliczone i wypłacone zgodnie z przepisami prawa. Tej merytorycznej oceny zasadności roszczenia (zastosowania przepisów prawa materialnego) powód nie podważył w jakikolwiek sposób przez odpowiedni zarzut kasacyjny.

Z powołanych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

=====